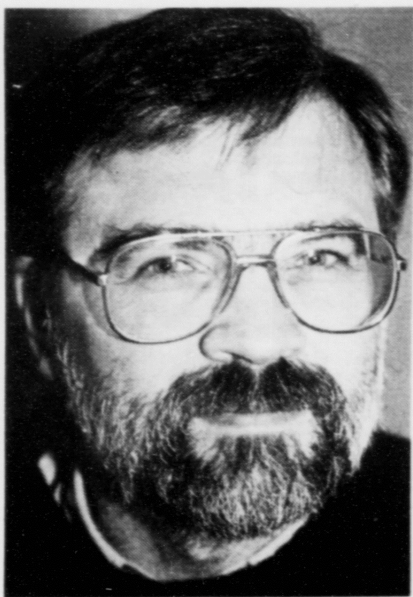

Elias Davidsen in memoriam

Det er med stor sorg, at jeg og mine kolleger erfarede, at Elias Davidsen ikke er blandt os mere. Elias døde pludselig d. 17. januar 1996 i Heatrow lufthavn i London på vej hjem fra en udenlandsrejse for sine klienter. Han blev 46 år. Elias havde indtil sin død sit eget rådgivende ingeniørfirma E.D. Verkfrøði i Tórshavn, der beskæftigede 3 mand inden for bygge- og anlægssektoren. Men hans hjerte brændte for hydrologien og han var om nogen kendt som Færøernes »Mr. Hydrology«. Med sit utrættelige engagement og sin store indsigt på området lykkedes det ham da også for nogle år siden at få etableret en færøsk hydrologikomite, og dermed skabe grundlag for et udbygget hydrologisk samarbejde, såvel internt som med de øvrige nordiske lande.

Vi er mange der står i gæld til hans store gæstfrihed og arbejdsindsats i forbindelse med besøg på Færøerne i hydrologiens tjeneste. Jeg vil i den forbindelse specielt fremhæve arrangementet af Nordisk Hydrologisk Konference 1994 i Tórshavn, der næppe havde kunnet gennemføres uden Elias' utrættelige og engagerede indsats. Meget karakteristisk for Elias væsen var det ham, der i en sen natte-time på hotellet i Alta under NHK '92 på sin rolige og tillidsvækkende facon, overbeviste os i det nye styre for NHF om at det sagtens kunne lade sig gøre at afholde den næste konference i 1994 på Færøerne. Vi troede på ideen og kunne uden at skælve det mindste annoncere nyheden på næste dags generalforsamling. - Og Elias svigtede ikke, for som han sagde: »Intet er umuligt, man skal blot være klippefast i troen«!

Det var mere end en fornøjelse at arbejde sammen med Elias på dette projekt og se det lykkes over al forventning. Hans specielle stille humor og knusende ro og overblik var vi mange der kom til at sætte uvurderlig pris på. Det gjaldt både det hårde arbejde og det festlige lag, hvor Elias altid var god for en historie og en sang. Vi er mange, der dybt begræder Elias' alt for tidlige bortgang. Vi vil minde ham som et varmt og utroligt engageret menneske og lader først og fremmest være tanker gå til hans nærmeste. Æret være Elias' minde!

Bjarne Madsen
Tidligere formand for NHF

Sjónarmið

Fleiri gudar og fleiri bíbliur

– nýborni samfelagsrevsarin og politiski viðmerkjarin Sjúrður Skaale skrivið herfyri viðkomandi grein um tað at samantvinna átrúna og politikk. Haldi at Sjúrður átti at víst á aðrar gudar og bíbliur og misnýtsluna av teimum í føroyskum politikki

Haldi, at greinin Eg og Gud hjá Sjúrði Skaale var bæði vælskrivað og viðkomandi. Haldi, at hann vísti at viðkomandi viðurskipti, sum tykja at óta seg alt meira inn á politiska vígvøll okkara. Haldi, at Sjúrður var sera djárvur í skrivning síni, har hann dittaði sær at nevna nøvn og annars lýsa støður, har misnýtsla av bæði Gudi og Bíbliu skuldi vera framt við politiskum og persónligum vinningi fyri eyga. Tá hetta er sagt, so havi eg hug at leggja afturat, at Sjúrður er dekan ov einvisur í dómi sínum yvir teir, ið siga seg hava Bíbliuna sum fremsta politiska reiðskapin. Tí tað eru sanniliga aðrir føroyskir politikarar, sum nýta persónsmyndir (gudar) og hugtøk og manifestir (bíbliur) sum plógvir í sínum politiska virki. Og somu persónar aftra seg heldur ikki fyri at misnýta bæði persónsmyndirnar, hugtøk og manifestir fyri at vinna land. Og hendan misnýtslan er minst líka nógv og grov, sum tú leggur ávisar undir at fremja í sambandi við Gud og Bíbliuna.

Samhugi og brøðralag

Sjúrður hevur trinið inn á politiska vígvøllin sum viðmerkjar, og tað dámar mær væl. Vit hava tórváð persónum sum bæði hava skil og dirvi. Men ein fyrirtreyt fyri at yvirleva í slíkum virksemi er, at ein ikki er ov einvisur í dómunum sínum. Og eg haldi sum sagt, at tað var Sjúrður í ov stóran mun, tá hann skrivaði greinina: Eg og Gud. (Ein kundi havt hugleitt góða løtu um, hví hann ikki skrivaði Gud og eg ístaðin. At hann setir politikaran framman fyri, at eg tá eisini verður skrivað við stórum o.s.fr.)

Tað eru eftir mínum tykki fleiri gudar og fleiri bíbliur í politikki. Tú nevnið sjálvur tann gudin, sum flestu føroyingar trúgva upp á og ta Bíbliuna, sum er skrivað í hansara og Jesusar

anda. Men hugsa bara um tann, tú verjir í grein tinni. Hansara bíbliu liggur í hugtøkum sum **samhugi** og **brøðralag**, og gúdalæran hjá javnaðarmonnum man telja nógvur blaðsíður. Sjúrði man eins væl og eg og flestu onnur kenna til, hvussu væl javnaðarmenn hava dugað at nýta og ikki minni **misnýta** sína bíbliu og sínar gudar – alt við politiskum og harvið eisini persónligum vinningi fyri eyga.

Hava lovað sosiala rettvísi og -ágóða. Hava jartaliga bytt alskyns almenn loyvir og størv út til samsint. Hava stutt og greitt samantvinnað almenn áhugamál saman við teimum hjá flokkinum.

Frælsa initiativ

Fólkafloksmenn hava sanniliga eisini sínar gudar og sína bíbliu. Hvussu hava teir ikki nýtt og misnýtt fyrirbrigdi: **Frælsa initiativ**. Við treyta- og skammleysari fagnan av øllum, sum er høgravent og ber brá av privatismu, og við eindar- og ábyrgdarleysari undirgraving av øllum, sum er alment ella ber á vinstra borð. Mesta av tí fólkafloksmenn higartil hava sagt um samfelagsviðurskiptini er merkt av einvisari jagstran og uttan innlit. Alt verður gjørt fyri at tekkjast teimum, sum fyrst og fremst hugsa um sín eigna pengapung og annars fasisitum og rasisitum. Tað er sambært fólkafloksideologunum størri heiður at koyra stórt arbeidsplass á húsagang vegna okurs-trongd og oyðsl, enn at vera t.d. viðskiftafólk hjá almannaverkinum.

Plagi at nýta eitt dømi um, hvussu einvisur (og tó dupultir) fólkafloksmenn kunnu vera. Í Thatcher tíðini var viðgongdi fakkelfagsformaðurin, Scargill, nógv frammi, og varð hann í Dagblaðnum í orðum sum myndum myndaður sum eitt ódjór rætt og slætt. Vit finga ein fyrilestur fyri og annan eftir

um, hvussu samfelagsskaðilg fakkelføgini vóru, og at hesi áttu at verið avtikin alt fyri eitt.

I 80'unum gjørdi ein annar viðgongdur fakkelfagsmaður eisini nógv um seg. Tað var polski Walesa. Hann megnaði tað, Scargill ikki gjørdi, hann fekk við virksemi sínum samfelagskipanina at rapa. Nú var tónin í Dagblaðnum ein heilt annar. Walesa var hetjan og ikki eitt ónt orð um fakkelfagsrørsluna í tí sambandinum.

Jú, víst hava fólkafloksmenn dugað at nýta og ikki minni **misnýta** sína serligu bíbliu.

Samband ella tjóðskapur

Ja, sjálvt fríðarlígi og afturhaldsinnáði sambandsmaðurin sleppur ikki undan. Við sínum royndum at fjala og doyva veljaran fremur hesin kanska størstu politisku ráðagerðina av øllum. Hann forðar fyri framburði, tekur møguleikan frá fólkinum at ognast landi sínum. Heldur enn at menna evnini og styrkja sjálvkenzluna, so etur hann framman av fremmandum lógva. Svarta afturhaldið sigur: Vit vita hvat vit fáa frá dønnum, vit vita ikki, hvat framtíðin hevur at bjóða okkum. Teirra bíbliu er fólkskyrð, afturhald og ræðmyndir av framtíðini. Teir duga sanniliga eisini ta nýta og **misnýta**.

Sama er við braneggjaða loysingarmanninum, sum við stórum og djúrvum orðum mælir til at leggja Agnes Louise fyri teym og ístaðin mánna skútuna Føroyar. Hann hálovar tí raska og

máttmikla føroyinginum. Heldur enn at leggja turr tøl á borðið, nýtir hann glæsiligar náttúrulýsingar, hugtakið og sveimandi myndir úr skaldskapinum, visir á mentunararv okkara og annars á bæði mans- og konubrot í 1000 ára søgini. Atfinningarsamir spurningar verða ofta svaraðir við eini tilvísing til grannan fyrri vestan, nevniliga Ísland. Ivandi viðmerkningar verða tileinkisgjørðar við sannførandi hugleiðingum um, at vit vaksa við avbjóðingunum. Tað eru ikki vit, sum eru ikki vit, sum eru ábyrgdarleys, tað er danski stuðulin, sum hevur elvt til ábyrgdarloysi og ovurnýtslu.

Loysingarmaðurin bæði nýtir og **misnýtir**, og er gúdalæra hansara kanska tann longesta av øllum.

Hinir koma og fara

Aðrir royna eisini at sleppa inn á politiska vígvøllin við sínum gúðum og bíbliu. Fylkingar og rørsur settar saman av misnøgðum fornermilsum, sum hava valt løttu loysnina til løtuvinning. Hesi koma og fara, tí har finnist longu á tingi ein flokkur, hvørs bíbliu er fornermandi misnøgð. Í sjálfstýrisflokkinum savnast vrakaðu flogvitini, vrakaðu og misnøgð valevni, tey misskiltu og so tey fornermaðu.

Teirra politikur er nýtsla og **misnýtsla** alt í einum peruvellingi.

Sjúrður, nú veit eg ikki, um tú ert samdur við mær í tí, eg havi skrivað omanfyri, men eg haldi at politikara okkara eru ein samanrenning av nýtarum og **misnýtarum**. Bæði so og so. Og eg haldi somuleiðis, at fólk fara á val við millumbili at velja tann ella teir **misnýtararnar**, sum teimum hóast alt líkar best júst ta løtuna.

Finnur Helmsdal
tjóðveldismaður

Amnesty International

Upplatingartíðirnar hjá Amnesty International, Føroya Delid eru: Týsdag, hósdag og friggjadag frá kl. 13 til kl. 17. Tlf. 15816.

sosialurin
– fimm ferðir um vikuna